

KONKURSS SKOLĒNIEM "FOTO DETEKTĪVS"

PAREIZĀS ATBILDES 5.-9. KLASEI

1. Šī ziņa ir:

Pareizā atbilde

b) Nepatiesa, jo attēlā redzamā nav Brīvības iela.

Idejas skolēnu zināšanu pilnveidei

Viltus ziņas var ietvert gan melīgu tekstuālu informāciju, gan nepatiesus attēlus, kas fotografēti citā vietā, citā laikā, vispār nav saistīti ar aprakstīto cilvēku, notikumu. Taču attēls ir tas, ko ieraugām pirmo un nolasām ātrāk kā tekstu, vairumam cilvēku attēls arī spilgtāk saglabājas atmiņā. Tā kā informācijas apkārt ir ļoti daudz, tekstu ne vienmēr izlasām, arvien vairāk informāciju uztveram tieši attēlu, fotogrāfiju veidā, tāpēc ir ļoti svarīgi mācīties analizēt arī vizuālos vēstījumus. Sīkāk:

- Izdomāts vai paties?
- Kā atpazīt viltus ziņu?
- Sižeti par viltus ziņām
- Aizliegtais paņēmieni par viltus ziņām

2. Šīs ziņas mērķis ir:

Pareizā atbilde

a) Sēt bailes un stiprināt stereotipu par 13. datumu kā maģisku datumu, kurā atgadās dažādas lietas.

Idejas skolēnu zināšanu pilnveidei

Ziņu veidotājiem – autoriem vienmēr ir mērķis, kāpēc ziņas teksts un attēls ir tieši tāds. Mācot skolēniem analizēt vēstījumu – ko mums stāsta, kas stāsta, ko nepasaka, kādus valodas un vizuālos līdzekļus izmanto, mēs mācāmies kritiski analizēt apkārt esošo un pieņemt apdomīgus lēmumus, pārbaudīt faktus un nepakļauties emocionāliem argumentiem. Aicinām izmantot Medijpratības veicināšanas plakātu.

DROSSINTERNETS.LV

UZZINI VAIRĀK:

Twitter.com/drossinternets | Facebook.com/drossinternets

YouTube.com/saferinternetlv | Instagram.com/drossinternetslv

KONKURSS SKOLĒNIEM "FOTO DETEKTĪVS"

3. Šis raksts ir:

Pareizā atbilde

a) Veidots ar mērķi pārdot pēc iespējas vairāk kurmjū atbaidītājus.

Iejas skolēnu zināšanu pilnveidei

Ļoti populāri medijos ir reklāmraksti – kas ir kāda ražotāja apmaksāti. Ražotāja mērķis ir pārdot produktu, precī, pakalpojumu, tāpēc ir būtiski aktualizēt kādu problēmu, ko šis produkts risina. Skolēniem jāsaprot, ka reklāmraksts ir ļoti līdzīgs reklāmai un var sniegt nevis objektīvu, bet gan speciāli veidotu informāciju, izceļot vēlamās lietas, raisot emocijas u.c.

4. Kura no fotogrāfijām ir īsta?

Pareizā atbilde

1. fotogrāfija

Iejas skolēnu zināšanu pilnveidei

Fotomontāža ir plaši izplatīta un var veidot nepatiesu pasaules ainu, ja to uztveram kā realitāti. Ļoti būtiski ir mācīties analizēt – kad fotomontāža nodara ļaunumu, veido ačgārnus uzskatus (tostarp animācijas filmas, mākslas filmas u.c.), kad tas vienkārši ir joks.

- Fotomontāžas vietnes: www.fakephoto.org, www.photofunia.com, www.funphotobox.com
- [Prezentācija ar piemēriem par fotomontāžu un viltus ziņām](#)

5. Meitenes ievietojušas sociālajos tīklos šādu foto, uzrakstot, ka Jūrmalā snieg un aicina braukt uz Jūrmalu!

Pareizā atbilde

c) Skaidri redzams, ka fotogrāfija ir apstrādāta un nav īsta.

Iejas skolēnu zināšanu pilnveidei

Daloties ar ziņu, Tu esi līdzatbildīgs un šajā gadījumā vairo dezinformāciju. Sīkāk: [Pasaule tīmeklī](#)

KONKURSS SKOLĒNIEM "FOTO DETEKTĪVS"

6. Šis ir slavenais cīņas triku meistars, ķīniešu aktieris Džekijs Čans (Jackie Chan), kurš rokās tur plakātu latviešu valodā.

Pareizā atbilde

b) Fotografija ir īsta, jo Džekijs Čans 2012. gadā filmēšanas laikā bija Latvijā, un šī fotogrāfija publicēta medijos.

Idejas skolēnu zināšanu pilnveidei

Vienkāršākais veids, lai pārbaudītu faktus vai fotogrāfijas, ir iegūt apliecinājumu no vairākiem informācijas avotiem. Šajā gadījumā var pārbaudīt faktus – vai Džekijs Čans ir bijis Rīgā un, ierakstot plakātā redzamo vēstījumu, atrast vairākos medijos šo un citus līdzīgus attēlus. Tas arī ir pietiekams apliecinājums, ka šāds fakts ir bijis. Lasi arī par skatītāju mānīšanu "X faktors" finālā [šeit >>>](#)

7. Kādu informāciju par šo produktu sniedz attēlā redzamais konfektes sauklis?

Pareizā atbilde

a) Par produktu nevar spriest tikai pēc saukļa. Vienmēr ir jāizlasa sastāvs.

Idejas skolēnu zināšanu pilnveidei

Reklāmas saukļi tiek radīti ar mērķi pievērst uzmanību. Tie bieži sola gandrīz neiespējamo un tiek radīti, lai tos viegli varētu atcerēties, tie būtu stilīgi un ikvienā cilvēkā rastos vēlme to pirkt. Lai "neuzķertos" uz reklāmas saukļiem, jāanalizē plašāka informācija par produktu.

Papildu materiāls: [Vai saproti, ko tev saka reklāma?](#)

8. Apskati ekrānšāviņu. Fotografija liek domāt, ka:

ŠO NEDRĪKST LAIST GARĀM – IZLASI, KAMĒR INTERVIJA VĒL PUBLISKI PIEEJAMA

EKSKLUZĪVI: Liepa parāda metodi, kas ļaus Tev nomest...

Uzzināt vairāk

Pareizā atbilde

b) Uzreiz ir skaidrs, ka tā ir kādas kompānijas reklāma par notievēšanas metodi.

Idejas skolēnu zināšanu pilnveidei

Sabiedrībā populāru cilvēku fotogrāfijas, citāti bieži tiek izmantoti uzmanības piesaistīšanai. Meklējam rakstus, kur slavenības foto vai frāze izmantota kā "makšķere" rakstam, kas nes ar slavenību nesaistītu vai ļoti maz saistītu informāciju.

DROSSINTERNETS.LV

UZZINI VAIRĀK:

Twitter.com/drossinternets | Facebook.com/drossinternets

YouTube.com/saferinternetlv | Instagram.com/drossinternetslv

KONKURSS SKOLĒNIEM "FOTO DETEKTĪVS"

9. Fotografijās redzama Lindsija Lohana pirms un pēc fotoapstrādes. Kāpēc cilvēki uzlabo savu izskatu, pirms fotogrāfiju publicēšanas internetā?

Pareizā atbilde

b) Sociālajos tīklos daudzi vēlas izskatīties labāk un tāpēc apstrādā fotogrāfijas, bet tā ir citu cilvēku maldināšana un var radīt negatīvus pārsteigumus un izraisīt citu cilvēku skaudību.

Iejas skolēnu zināšanu pilnveidei

Fotogrāfiju apstrāde ar mērķi pilnveidot savu ārējo tēlu ir ikdienas parādība mūsdienās. Kāpēc tā rīkojamies? Vai to uzskatām par melošanu citiem? Kādas sekas rada šāda rīcība? **Raksts – aktieri pret fotošopu**

10. Viens no slavenākajiem ASV simboliem ir Brīvības statuja. Skolēni gatavo projektu par Parīzi. Kārlis internetā atrod un atsūta grupas biedriem šādu fotogrāfiju. Tu secini, ka:

Pareizā atbilde

b) Kārlis ir atradis labu fotogrāfiju projektam par Parīzi. Daudzi nezina faktu par Brīvības statuju Francijā.

Iejas skolēnu zināšanu pilnveidei

Visa pamatā ir zināšanas. Ja kāds attēls vai informācija šķiet maldinoša, noskaidro patiesību! **Kā pārbaudīt faktus?**

